

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
FAKULTA UMĚNÍ A ARCHITEKTURY

Katedra architektury

Akademický rok 2006/07

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Pro:

Pavlaína Harazimová

Obor:

Architektura a urbanismus

Vedoucí katedry Vám ve smyslu zákona o vysokých školách č. 111/1998 Sb. Uručuje tuto bakalářskou práci:

Název tématu:

Fialkové údolí, Bratislava

Zásady pro zpracování:

Komentár:

Předmětem řešení je vypracování urbanisticko-architektonického projektu, polyfunkčního areálu, ve zcela unikátním prostředí. Unikátnost prostředí není dána pouhým faktem, že se jedná o zaniklý kamenolom s výraznou topografií terénu, nýbrž i skutečností, že se nachází v na rozmezí několika urbáních struktur a v neposlední řadě díky fyzické blízkosti Bratislavského hradu. Zarovně se jedná o prostředí poskytující v kontextu neočekávanou atmosféru a environmentální kvalitu.

Misto:

Fialkové údolí se nachází v těsné blízkosti bratislavského hradu, jedná se tedy o mimořádně exponovanou parcelu, uplatňující se v celkovém pohledu na siluetu Bratislavy.

Bakalářská práce - Fialkové údolí / Bratislava

Seznam příloh

>	01	textová část	
>	02	> rozbor místa a úkolu současný stav	
>	03	charakter místa	
>	04	koncept	
>	05	situace širších vztahů	1 : 5000
>	06	situace řešeného území	1 : 1000
>	07	schéma komunikace/funkční dělení	
>	08	půdorys 2.PP	1 : 500
>	09	půdorys 1.PP	1 : 200
>	10	půdorys 1.NP	1 : 500
>	11	půdorys objekt A	1 : 200
>	12	půdorys objekt B	1 : 200
>	13	řez A – A'	1 : 200
>	14	řez B – B'	1 : 200
>	15	pohled jižní / západní	1 : 200
>	16	zákres do fotografie/ panorama	
>	17	exteriérové perspektivy	
>	18	perspektiva exteriéru	
>	19	perspektiva interiéru	
>	20	architektonický detail	1 : 20

Stavění ve svahu

Předmětem bakalářské práce – projektu Fialkového údolí v Bratislavě – je vypracování urbanisticko – architektonické studie polyfunkčního areálu ve zcela unikátním prostředí. Unikátnost prostředí není dána pouhým faktem, že se jedná o zaniklý kamenolom s výraznou morfologií terénu, nýbrž i skutečností, že se nachází na rozmezí několika urbánních struktur a v blízkosti Bratislavského hradu. Je tedy mimořádně exponovanou parcelou, uplatňující se v celkovém pohledu na siluetu Bratislavy.

Fialkové údolí je prostředím hustě porostlé vegetací, poskytující neočekávanou atmosféru a environmentální kvalitu. Avšak ve struktuře města je to zatím mrtvé, nefungující, zanedbané místo. Jeví se jako „země nikoho“. Do prostředí bývalého lomu je třeba vložit nový prvek. Prvek, který místo oživí, započne dialog místa a člověka, který bude rozvíjet a podporovat tak značný potenciál místa.

Má úvaha zrodu vychází z přirozeného přístupu stavění v krajině. Místa, která člověk uměle vytváří, mají určitý vztah ke svému okolí. K osídlení zvou určité přírodní podmínky, jako je reliéf zemského povrchu, voda nebo člověkem vytvořené stezky. Jiné principy zástavby využívá osídlení v rovině a jiné ve svazích. Předmětem mého rozboru budou právě principy zástavby ve svahu.

Z minulosti lze rozlišit 3 způsoby stavění ve svahu :

- a) výstavba jednotlivých objektů podél cesty (Delfy – posvátný okresek založený podél svaté cesty v prudkém terénu)
- b) terasy, rampy (Machu Picchu – 1.pol. 15. stol. n. l. – kombinace terasové a věžové hmoty, porostlé hustou vegetací)

TERASA

(? terasa = chodník)

1. umělé vytvoření nebo přírodní stupen v terénu, povodně při zemědělské úpravě příste svazích pozemků. Ide vodotěsné pruhy podý byly podírány zdm, stavením zavádě na suchu. Architektonicky byly upravovány v Macopcalami, Persi a rovněž v antickém Římě. Byly různě členěny, dekorovány barevnými kameny nebo cihlami, doplněny obočky, arkádami a schodišti. V době renesance a baroka byly terasy pře vyušlo při budování zámků, zvl. na svazích.

2. lité rovné plochy domů, zpravidla při stupně a úpravě pro chůzi i posy.

(B. Syrový, Arch. národní sborník, 1961)

- c) shluk (Anticoli Corrado – italské středověké město – hromadění téměř stejné velikých domů)

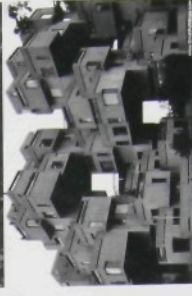
K prvním úspěšným projektům poválečné doby patří terasové domy v Zugu (Švýcarsko, 1957 – 1960) sledující svažitost terénu. Přednosti terasových domů svádí ale i k jejich stavbě na rovném terénu. Toho jsou příkladem terasové komplexy, které měly za úkol zpříjemnit bydlení u výškových budov ve městě a zabránit tak pocitu odloučenosti od země. Myšlenka těchto komplexů pramení z uspořádání starých italských měst. Středozemí je typické hromadění téměř stejné velikých domků (příkladem je výše uvedená Anticoli – Corrado). Taková městská inspirovala architektky ke tvorbě shluku. Tuto formu preferovala většina brutalistů. Největší shluk realizoval Moshe Safdie na Expo 67 v Montrealu. Komplex Habitat je jakousi obdobou terasových domů, kde zdánlivě nahodile uspořádané bytové jednotky vytvářejí shluk. Ve smyslu shluku tvořil i Paul Rudolph. Jeho návrh Callahanovy vily v Birminghamu se liší od všesměrově orientovaného a pravidelného komplexu Habitat jednotvárným situováním a uspořádáním různých velikých hranolů.

V současné době vypracoval ateliér MVRDV studii bytové zástavby do svahu v Číně. Jedná se o strukturu skládající se z jednosměrně orientovaných kvadrů kopírujících daný terén.

Tento způsob zastavění podobně rozmanitých lokalit však nemusí končit u prvoplánového kopírování terénu a jeho těsné provázanosti s hmotou. Vylučuje se tak využívání ozeleněného svahu, které může v kombinaci s bydlením vytvořit zajímavé prostředí.

V mé práci, jak jsem se již zmínila, mě vedla úvaha právě o dialogu člověka a prostředí bývalého kamenolomu. Při návrhu jsem vycházela z daných podmínek místa, kterými jsou rozmanitost terénu a stávající stezka. Ty definují místo **zrodu**, jeho následnou **expanzi** a charakter. Formu expanze vnímám a určuji jako živelnou, divokou a záměrně chaotickou. Bude tak obecně v dialogu s přírodou, která místo ovládá a která se sama jeví jako divoká a chaotická. Přestože je zásadně řádem.

Určuji základní prvek, konkrétní stavební kámen, jakési semeno, které bude rozvíjet jeho potenciál na základě struktury místa a jeho hodnoty. Semena budou nositeli rozličných funkcí, budou infikována v závislosti na poloze umístění a ve vztahu k celku. Do krajiny budou rozesteta tak, aby umožňovala nezávislý růst stávající zeleně, aby nebyl narušen řád a byl započat dialog. To znamená vytvoření systému komunikací, který zachová co nejvíc zeleně. Toho lze docílit odsazením prvků od terénu. Vznikne tak prostor, který člověka obohatí při pohybu zastavěným územím lomu a dá mu zakusit různorodé průhledy skrze navrženou strukturu.

POUŽITÁ LITERATURA:

- Christian Norberg – Schulz, *Genius Loci* – k fenomenologii architektury, vydavatelství Odeon, Praha 1994
- G. E. Kidd Smith, *Italy Builds*, The architectural press London
- Felix Haas, *Architektura 20. Století*, Státní pedagogické nakladatelství Praha, 1978, str. 394 – 399

PRŮVODNÍ ZPRÁVA

ÚVOD

Předmětem návrhu je vypracování urbanisticko-architektonické studie polyfunkčního areálu Fialkové údolí. Jedná se o zcela unikátní prostředí, jehož výjimečnost není dána pouhým faktem, že se jedná o zániklý kamenolom s výraznou topografií terénu, ale i skutečností, že se nachází na rozmezí několika urbánních struktur v relativní blízkosti Bratislavského hradu. Fialkové údolí je tedy mimořádně exponovanou parcelou, uplatňující se v celkovém pohledu na sílu Bratislavy. Zároveň se jedná o prostředí poskytující v kontextu města neočekávanou atmosféru a environmentální kvalitu. Požadavek města na výstavbu spočívá ve formování jeho vnitřní struktury. Prioritní funkce je kladená na bytovou výstavbu, administrativu, prodejní plochy a sportovní a rekreační zařízení. V současné době je zpracováván územní plán Podhradí, do kterého lokalita Fialkového údolí náleží. Je počítáno se vznikem nábrežní promenády, jejíž součástí budou polyfunkční čtvrtě.

Místo

Hranice stavebního pozemku je vymezena objektem bývalého lomu. Z jihu ulicí Žižkovou, z východu stávající stezkou spojující ulici Žižkovu s ulicí Hradné údolí na severní straně pozemku, západní hranice je tvořena katastrem přílehlých obecních pozemků. Současný stav bývalého kamenolomu je zanedbaný, objekty, které se na pozemku nacházejí jsou v dezolátním stavu. Jedná se o komplex přírodní koupaliště a budovu administrativy. Celé území je hustě porostlé vegetací.

NÁVRH

Oáza města – centrum zábavy a volného času

URBANISTICKÉ ŘEŠENÍ území vychází ze snahy o vytvoření rozrůstající se struktury rekreačního areálu (viz koncept), ke kterému přiléhají a se kterým jsou komunikačně spojeny bytové jednotky. Nová hmota rekreačního areálu s restaurací je situována ve směru pomyslné osy území. Plochu tak rozděluje na místa určená ke společenským aktivitám a na místa pro individuální relaxaci. Pro rekreační areál byla zvolena forma jednodílného objektu, částečně zasazeného pod úroveň terénu. Díky rozsáhlým dispozicím vznikl komplex, umožňující využití exteriéru na terasu, která se dále vine ve formě členité rampy přírodním prostředí. Tím je dosaženo pěší propojení areálu s obslužnou komunikací.

Obydlí je situováno do severní, resp. Severovýchodní části pozemku (viz koncept), do výškové úrovně nad rekreační areál. Charakter zástavby má podpořit využívání původní zeleně ve svahu. Byla tedy zvolena forma slihu, expanzivně zasazená do prostředí (viz koncept). Nepřímé spojení se svahem umožňuje průchody mezi zástavbou a zelení. Nekompatnost přesazené struktury umožňuje prorůstání zeleně a tím rozbiží její určitou celistvost, což se týče jejího situování v území. Přístup do takto vzniklé obytné struktury obstarává stávající stezka (viz úvod) a k ní nově navržené přiléhající komunikace.

Dopravní spojení je řešeno příjezdovou rampou vedenou přímo z ulice Žižkovy do podzemních garáží. Odtud je navržena vertikální komunikace, umožňující pohodlnější obsluhu jednotlivých úrovní ve svahu.

ARCHITEKTONICKÉ A DISPOZIČNÍ ŘEŠENÍ

Dělení objektů v řešeném území:

OBJEKT A - rekreační areál

OBJEKT B - rekreační areál

OBJEKT C - rekreační areál

OBJEKT D - rekreační areál

OBJEKT A rekreačního areálu je navržen do obdélníkového půdorysu situovaného při východním svahu lomu. Snahou bylo co nejméně zastavět potencionální místa pro relaxaci. Objekt A obsahuje sport bar, fitness a saunu. Tyto služby jsou přístupné jak z úrovně terénu, tak z podzemní garáže, umístěné přímo pod objektem areálu. Vzniklá terasa v úrovni střechy je pak dále využita pro minigolf. Způsobem jakým terasa „přetéká“ přes objekt v jeho podélném směru vytváří v jednom případě jednotné zastřešený vstup do objektu a to v místě rampy vedoucí na terasu. V druhém případě (strana objektu A při svahu) se terasa „drží“ svahu a vytváří tak mola, určené k odpočinku při hře. Meziprostory mezi objekty jsou určeny k prorůstání stromy. Tím je zajištěno přirozené zastínění terasy.

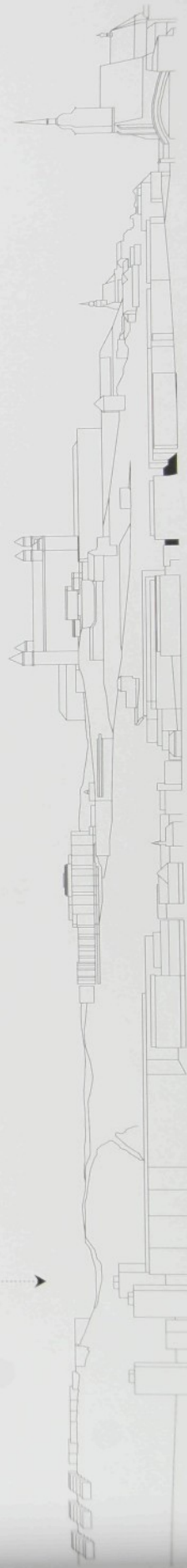
Na úrovni terasy se nacházejí další dva objekty B a C. Objekt B je navržen pro obsluhu areálu a je také využíván jako půjčovna. Objekt C slouží jako veřejné dámské a pánské wc.

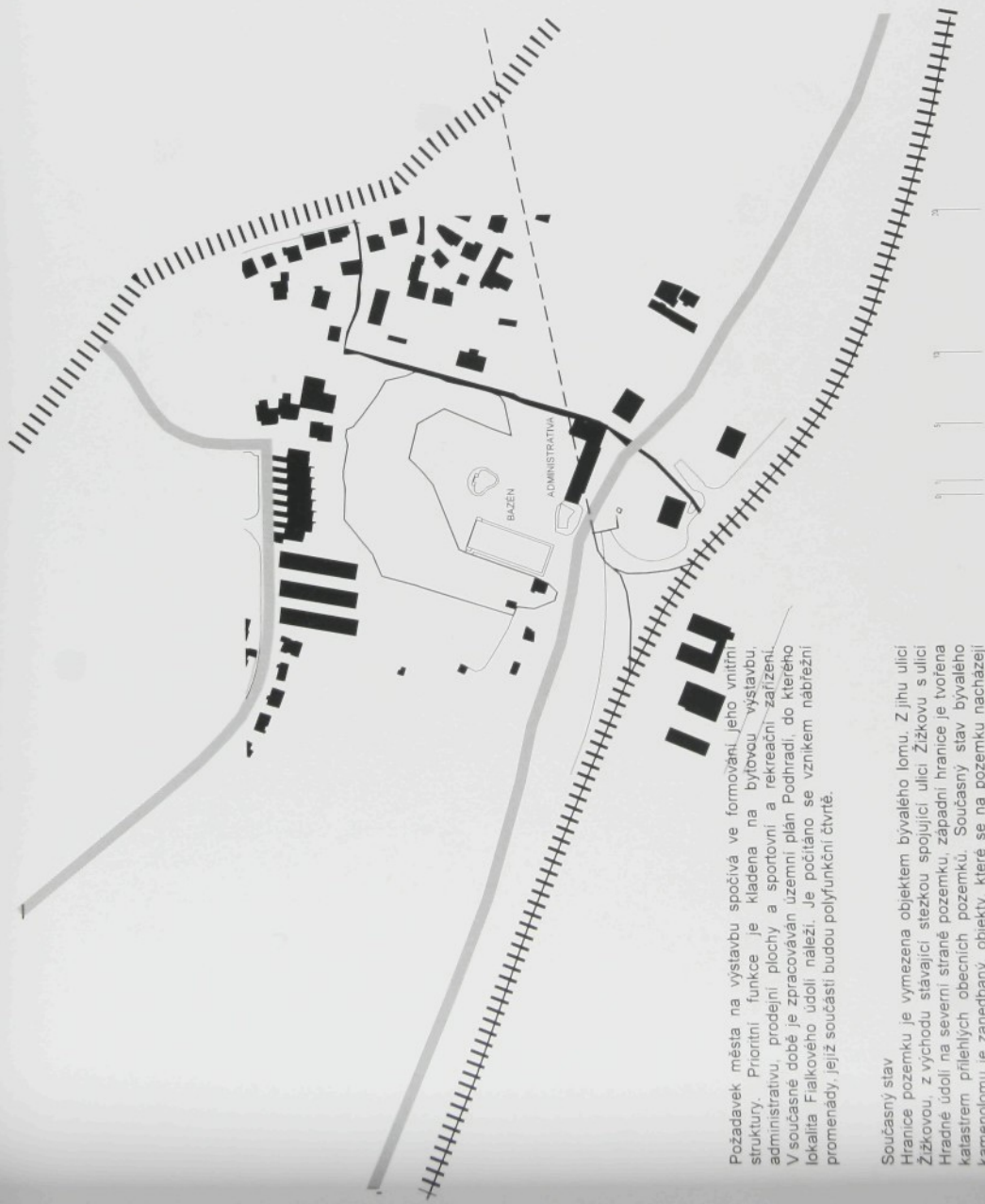
Areál je doplněn o restauraci umístěnou nad objekty A, B, C. Přístupná je ze schodiště umístěného centrálně ve hmotě restaurace....

Fialkové údolí lokalita Bratislava

Předmětem řešení je vypracování urbanisticko – architektonické studie polyfunkčního areálu, ve zcela unikátním prostředí. Unikátnost prostředí není dána pouhým faktem, že se jedná o zaniklý kamenolom s výraznou topografií terénu, nýbrž i skutečnost, že se nachází na rozmezí několika urbánních struktur a v neposlední řadě v blízkosti bratislavského hradu. Fialkové údolí je tedy mimořádně exponovanou parcelou, uplatňující se v celkovém pohledu na siluetu Bratislavy. Jedná o prostředí hustě porostlé vegetací, poskytující neočekávanou atmosféru a environmentální kvalitu. Avšak ve struktuře města je to zatím mrtvé, nefungující, zanedbané místo. Jeví se jako **země nikoho**.

urbanistická struktura

Požadavek města na výstavbu spočívá ve formování jeho vnitřní struktury. Prioritní funkce je kladena na bytovou výstavbu, administrativu, prodejní plochy a sportovní a rekreační zařízení. V současné době je zpracováván územní plán Podhradí, do kterého lokalita Fialkového údolí náleží. Je počítáno se vznikem nábrežní promenády, jejíž součástí budou polyfunkční čtvrtě.

Současný stav
Hranice pozemku je vymezena objektem bývalého lomu. Z jihu ulicí Žižkovou, z východu stávající stezkou spojující ulici Žižkovou s ulicí Hradné údolí na severní straně pozemku, západní hranice je tvořena katastrálním přílehlých obecních pozemků. Současný stav bývalého kamenolomu je zanedbaný, objekty, které se na pozemku nacházejí jsou v dezolátním stavu. Jedná se o komplex přírodní koupaliště a budovu administrativy. Celé území je hustě porostlé vegetací.

otevřené prostředí

kombinace funkcí

vertikální mix funkcí

...Domy mohou také vytvářet stěny muzea, tak aby obrazy musely konkurovat kuchyňským oknům...

...Fungující domy jako stěny městského akvária, kde ryby mohou plavat za vašimi kuchyňskými okny...

"amfiteátr"

A
relax

B
sport

C
bydlení

Do prostředí bývalého lomu je třeba vložit nový prvek. Prvek, který místo oživí, započne dialog místa a člověka, který bude rozvíjet a podporovat značný potenciál místa.

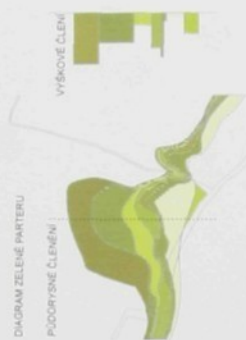

zrod

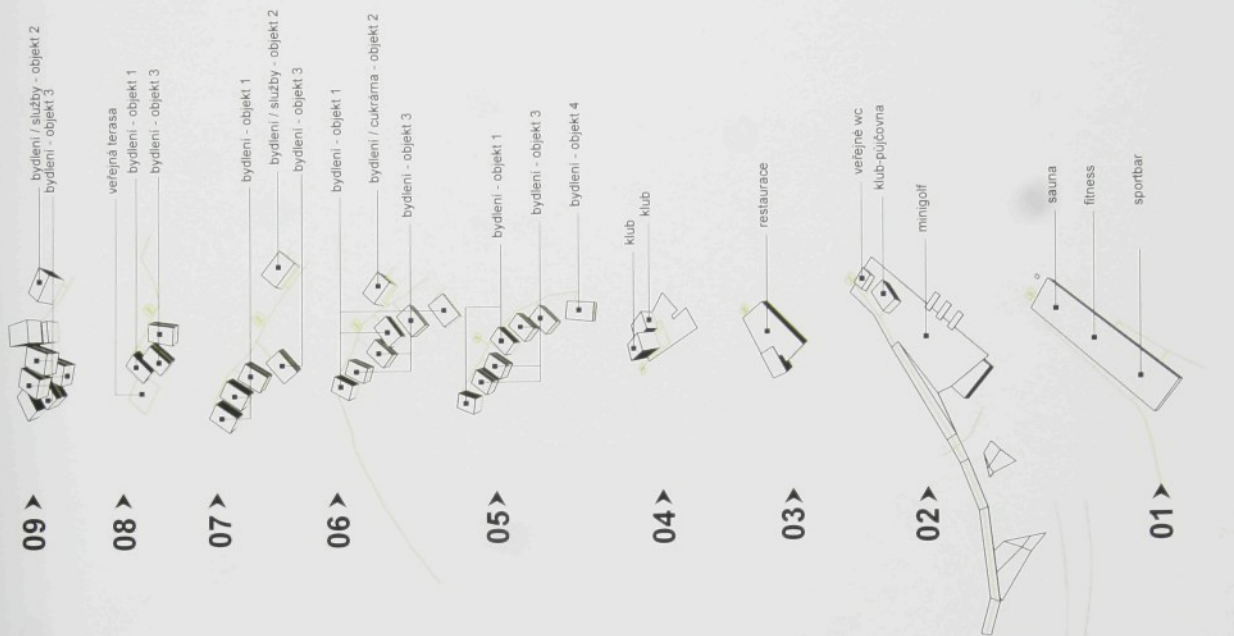
Zrod je podmíněn vstupními prvky. Těmi jsou zejména tvarová divokost terénu vytvářející tak identické lokální centrum. Místo je přirozeně průtnuto stezkou, jako proudem zavlažování. Spojení těchto dvou prvků definuje místo zrodu, jeho následnou expanzi a charakter. Formu expanze vnímám a určuji jako živelnou, znovu jakoby divokou a záměrně chaotickou. Bude tak obecně v dialogu s přírodou, která místo ovládá a která se sama jeví jako divoká a chaotická. Přestože je zásadně řádem.

Určuji základní prvek, konkrétní stavební kámen, jakési **semeno**, které bude rozvíjet jeho potenciál na základě struktury místa a jeho hodnoty. Semena budou nositeli rozličným funkcí, budou infikována v závislosti na poloze umístění a ve vztahu k celku. Do krajiny budou rozsesta tak, aby umožňovala nezávislý růst a život stávající zeleně, aby nebyl narušen řád a byl obnoven dialog.

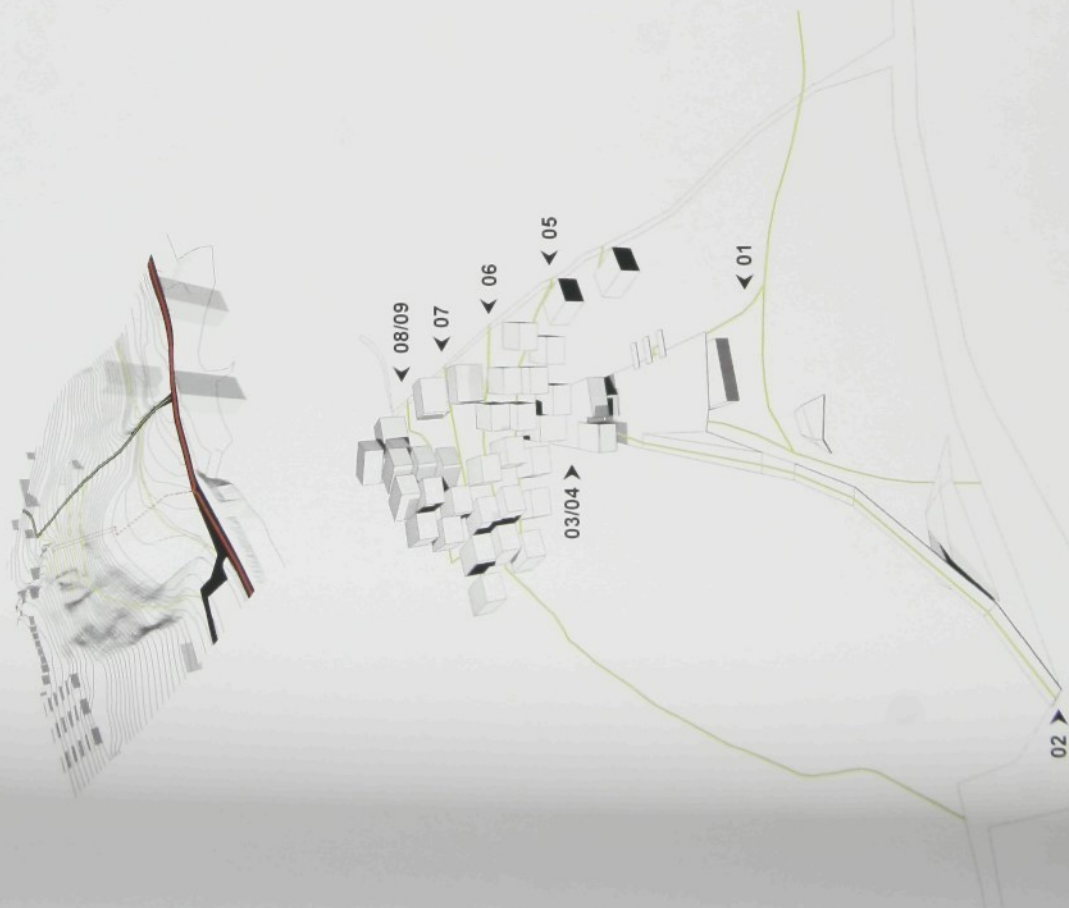

1. PARKOVIŠTĚ - 10 MÍST
2. VÝSTUP Z PODZEMNÍ GARÁŽE
3. DŘEVĚNÁ NAKLONĚNÁ STĚNA
4. HRISTĚ NA FOTBALEK
5. DŘEVĚNÁ RAMPA
6. MINIGOLF
7. ODPOČÍVALDA
8. PETANGUE
9. ODPOČÍVALDA
10. POSEZENÍ "AMFITEATR"
11. STEŽKA
12. VEŘEJNÁ TERASA - VÝHLIDKA
13. VSTUPY DO VÝTAHU
14. ZAHRAČKA - CUKRÁRNA
15. PISKOVIŠTĚ
16. CVIČNÁ LEZECKÁ SKÁLA

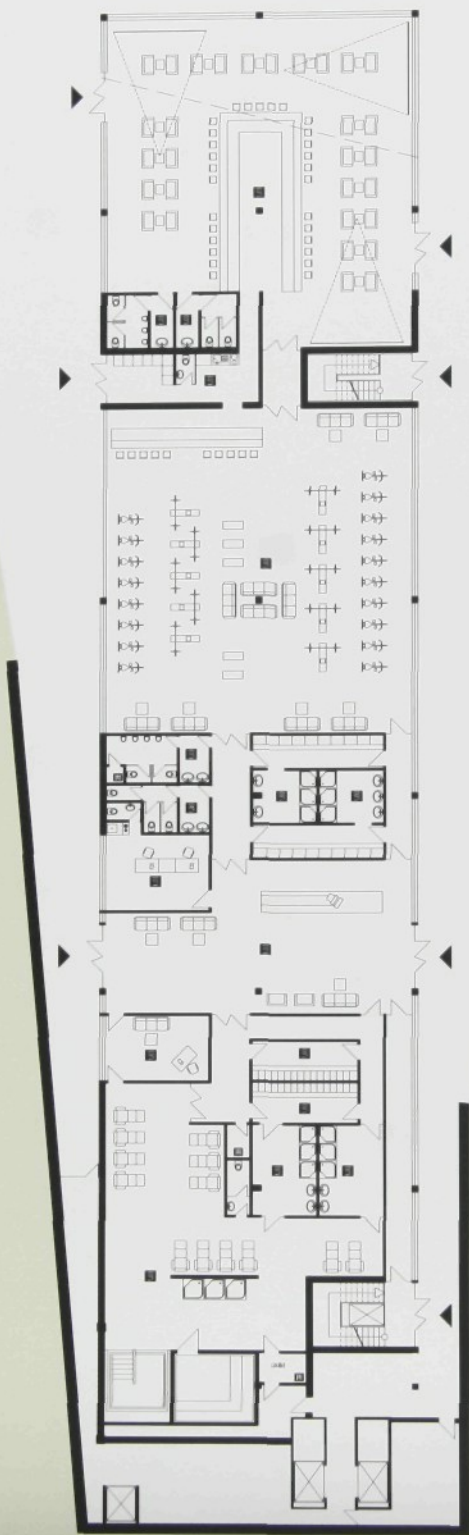
- DRUH KOMUNIKACE
- peší komunikace
 - vertikální komunikace
 - podzemní komunikace
 - příjezdová komunikace

1.PP / tabulka ploch

0.01	zastavování, odpad	400 m²
0.02	velké parkování	1202 m²
0.03	malé parkování	1480 m²
0.04	kommunikace	82 m²

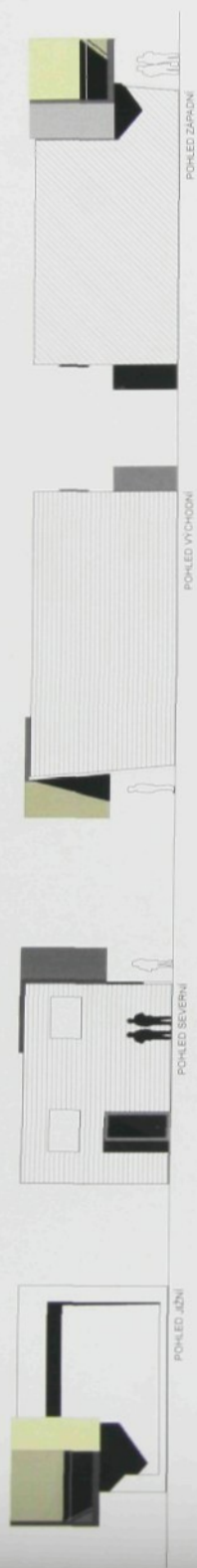
1. PP / tabulka ploch

1.01	sauna	260 m ²
1.02	recepce	96 m ²
1.03	fitness	328 m ²
1.04	sportbar	265 m ²

1.NP / tabulka ploch

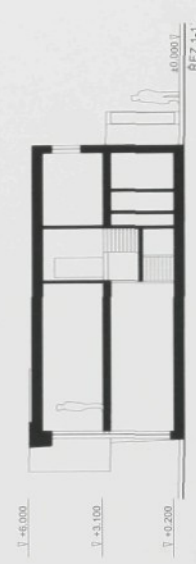
OBJEKT A	—	1350 m²
0.01 terasa - minigolf		
0.02 odpovídá		
OBJEKT B	—	83 m²
0.01 sklad pojízdný		
0.02 pojízdná		
0.03 sauna		
0.04 technické zázemí		
OBJEKT C	—	42 m²
0.01 wc muži		
0.02 wc ženy		

objekt 1 / tabulka ploch

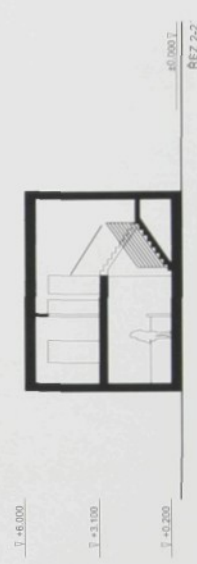
1 NP 86 m²

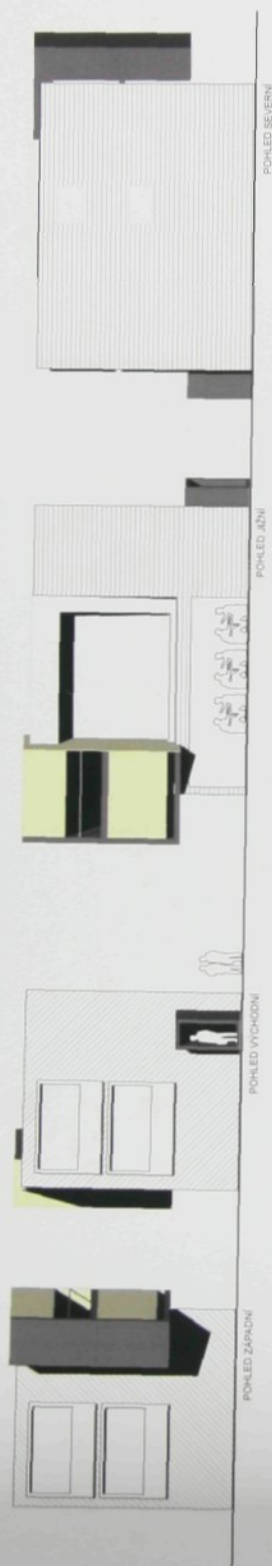
- 1.01 zadržet
- 1.02 šatna
- 1.03 wc
- 1.04 sklad
- 1.05 kuchyň
- 1.06 jídelna
- 1.07 obytný pokoj

2 NP 86 m²

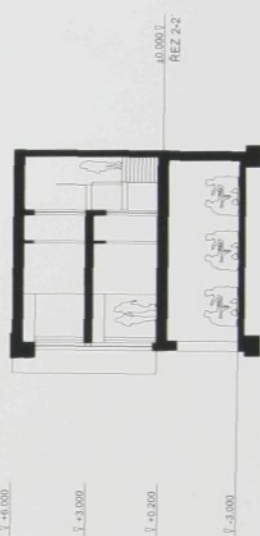
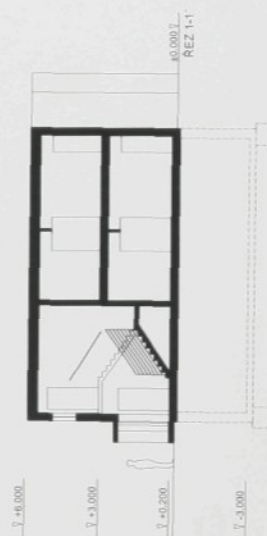
- 2.01 pracovna
- 2.02 koupelna
- 2.03 ložnice + koupelna
- 2.04 terasa
- 2.05 pokoj

objekt 2 / tabulka ploch

1 NP		86 m²
0.01	okna	
0.02	stěny	
0.03	wc ženy	
0.04	wc muži	
2 NP		86 m²
2.01	chodba	
2.02	pokoje	
2.03	lůžko + jídelna	
2.04	obývací pokoj	
2.05	terasa	
2.06	ložnice	
2.07	koupelna	
2.08	wc	
3 NP		86 m²
3.01	chodba	
3.02	pokoje	
3.03	lůžko + jídelna	
3.04	obývací pokoj	
3.05	terasa	
3.06	ložnice	
3.07	koupelna	
3.08	wc	

POHLED JZNI

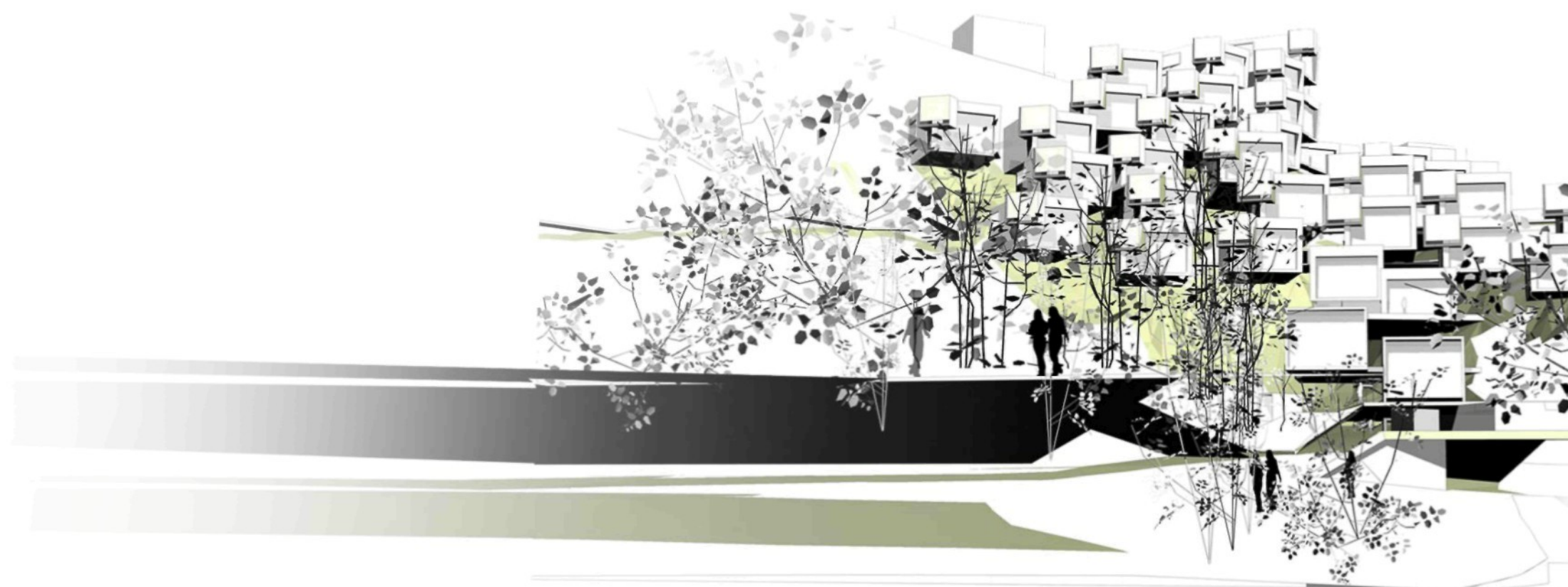
POHLED VYCHODNI

Bakalářská práce - **Fialkové údolí / Bratislava**

Pavína Harazimová / LS 2006-07/ vedoucí práce: Ing. arch. Zdeněk Fránek/ Fakulta umění a architektury Technické univerzity v Liberci

PRŮVODNÍ ZPRÁVA

ÚVOD

Předmětem řešení je vypracování urbanisticko – architektonické studie, polyfunkčního areálu, ve zcela unikátním prostředí. Unikátnost prostředí není dána pouhým faktem, že se jedná o zaniklý kamenolom s výraznou topografií terénu, nýbrž i skutečnost, že se nachází na rozmezí několika urbánních struktur a v neposlední řadě v blízkosti bratislavského hradu. Fialkové údolí je tedy mimořádně exponovanou parcelou, uplatňující se v celkovém pohledu na siluetu Bratislavy. Zároveň se jedná o prostředí poskytující v kontextu neočekávanou atmosféru a environmentální kvalitu.

Požadavek města ve výstavbě je formování v jeho vnitřní struktuře. Prioritou je důraz na bytovou výstavbu, kanceláře, obchody a sportovní zařízení. V současné době byl zpracován územní plán Podhradí, které se má stát nábrežní promenádou, jejíž součástí budou polyfunkční čtvrtě.

Místo

Hranice stavebního pozemku jsou vymezeny rozlohou samotného lomu, dále ulicí Žižkovou, stávající stezkou spojující ulici Žižkovou s ulicí Hradné údolí, a hranicí přilehlých obecních pozemků. Současný stav bývalého kamenolomu je v dezolátním stavu. Na pozemku se nachází již nepoužívané přírodní koupaliště a budova administrativy. Celé území je hustě porostlé vegetací.

NÁVRH

Oáza města – centrum zábavy a volného času

URBANISTICKÉ ŘEŠENÍ tohoto území vychází ze snahy o vytvoření rozrůstající se struktury (viz. koncept) nově vznikajícího rekreačního areálu, ke kterému přiléhají a jsou s ním i komunikačně spojeny obytné objekty. Nová hmota přízemního rekreačního areálu s restaurací je situována ve směru pomyslné osy území. Rozděluje tak území, na místa určena ke společenským aktivitám a místa pro individuální relax. Pro rekreační areál byla zvolena forma jednopodlažního objektu, částečně zasazeného pod úroveň terénu. Díky velkým dispozicím vznikl rozlehlý komplex, umožňující pojetí exteriéru na terasu, která se dál vine ve formě výškové členité rampy přírodním prostředím. Tím je dosaženo pěší spojení areálu z obslužné komunikace.

Obydlí je situováno do zadní části lomu (viz. koncept) ve výšce nad rekreačním areálem. Charakter zástavby má podpořit využívání zeleně při svahu. Byla tedy zvolena forma shluku, expanzivně zasazena do území (viz. koncept). Nepřímé spojení se svahem umožňuje průchody mezi zástavbou a zelení. Nekompaktnost představené struktury v jejím lici, umožňuje prorůstání zeleně a tím rozbíjí určitou kompaktnost struktury, co se týče její situování v území. Přístup do takto vzniklé obytné struktury obstarává stávající stezka (viz. úvod) a k ní nově navržené přiléhající komunikace.

Dopravní spojení je řešeno příjezdovou rampou vedenou přímo z Žižkové ulice do podzemních garáží. Odtud je navržena vertikální komunikace, umožňující pohodlnější obsluhu jednotlivých úrovní ve svahu.

ARCHITEKTONICKÉ A DISPOZIČNÍ ŘEŠENÍ

Přízemní **objekt A** rekreačního areálu je navržen do obdelníkového půdorysu situovaného při východním svahu lomu. Snahou bylo co nejméně zastavět potencionální místa pro relaxaci. Objekt A obsahuje sport bar, fitness a saunu. Tyto služby jsou přístupné jak z úrovně terénu, tak z podzemní garáže, umístěné přímo pod objektem areálu. Vzniklá terasa v úrovni střechy je pak dále využita pro minigolf. Způsobem jakým terasa „přetéká“ přes objekt v jeho podélném směru vytváří v jednom případě jednotně zastřešený vstup do objektu a to v místě rampy vedoucí na terasu. V druhém případě (strana objektu A při svahu) se terasa „drží“ svahu a vytváří tak mola, určené k odpočinku při hře. Meziprostory mol jsou určeny k prorůstání stromy. Tím je zajištěno přirozené zastínění terasy.

Na úrovni terasy se nacházejí další dva objekty B a C. Objekt B je navržen pro obsluhu areálu a je také využíván jako půjčovna. Objekt C slouží jako veřejné dámské a pánské wc.

Areál je doplněn o restauraci umístěnou nad objekty A, B, C. Přístupná je ze schodiště umístěného centrálně ve hmotě restaurace.

Nad tímto areálem je bydlení s kombinací služeb. Objekty jsou přístupné z komunikace napojené na stávající stezku a dále výtahem.

Konstrukční řešení

Jedná se o železobetonovou skeletovou konstrukci, vějířovitě uchycenou do svahu.

Plošné údaje

Viz. výkres 03,04 půdorysy

Stavění ve svahu

Předmětem bakalářské práce – projektu Fialkového údolí v Bratislavě - je vypracování urbanisticko – architektonické studie polyfunkčního areálu ve zcela unikátním prostředí. Unikátnost prostředí není dána pouhým faktem, že se jedná o zaniklý kamenolom s výraznou morfologií terénu, nýbrž i skutečností, že se nachází na rozmezí několika urbánních struktur a v neposlední řadě v blízkosti Bratislavského hradu. Je tedy mimořádně exponovanou parcelou, uplatňující se v celkovém pohledu na siluetu Bratislavy.

Fialkové údolí je prostředí hustě porostlé vegetací, poskytující neočekávanou atmosféru a environmentální kvalitu. Avšak ve struktuře města je to zatím mrtvé, nefungující, zanedbané místo. Jeví se jako „země nikoho“. Do prostředí bývalého lomu je třeba vložit nový prvek. Prvek, který místo oživí, započne dialog místa a člověka, který bude rozvíjet a podporovat tak značný potenciál místa.

Má úvaha *zrodu* vychází z přirozeného přístupu stavění v krajině. Místa, která člověk uměle vytváří, mají určitý vztah ke svému okolí. K osídlení zvou určité přírodní podmínky, jako je reliéf zemského povrchu, voda nebo člověkem vytvořené stezky. Jiné principy zástavby využívá osídlení v rovině a jiné ve svazích. Předmětem mého rozboru budou právě principy zástavby ve svahu.

Z minulosti lze rozlišit 3 způsoby stavění ve svahu :

a) výstavba jednotlivých objektů podél cesty (Delfy – posvátný okrsek založený podél svaté cesty v prudkém terénu)

b) terasy, rampy (Machu Picchu – 1. pol. 15. stol. n. l. – kombinace terasové a věžové hmoty, porostlé hustou vegetací)

TERASA
(fr. *terasse* = chodník)
1. uměle vytvořený nebo přírodní stupeň v terénu, původně při zemědělské úpravě příkře svažitého pozemku, kde vodorovné pruhy půdy byly podpiřány zdmi, stavěnými zavidla na sucho. Architektonicky byly upravovány v Mezopotámii, Persii a rovněž v antickém Římě. Byly různě členěny, dekorovány barevnými kameny nebo cihlami, doplněny oblouky, arkádami a schodišti. V době renesance a baroka bylo teras plně využito při budování zahrad, zvl. na svazích.
2. též rovná střecha domu, zpravidla přístupná a upravená pro chůzi i pobyt.

(B. Syrový, Arch. naučný slovník, 1961)

c) shluk (Anticoli Corrado – italské středověké město – hromadění téměř stejně velkých domů)

K prvním úspěšným projektům poválečné doby patří terasové domy v Zugu (Švýcarsko, 1957 – 1960) sledující svažitost terénu. Přednosti terasových domů svádí ale i k jejich stavbě na rovném terénu. Toho jsou příkladem terasové komplexy, které měly za úkol zpříjemnit bydlení u výškových budov ve městě a zabránit tak pocitu odloučenosti od země. Myšlenka těchto komplexů pramení z uspořádání starých italských měst. Pro městskou zástavbu Středozemí je typické hromadění téměř stejně velkých domků (příkladem je výše uvedené Anticoli – Corrado). Taková městečka inspirovala architekty ke tvorbě shluku. Tuto formu preferovala většina brutalistů. Největší shluk realizoval Moshe Safdie na Expu 67 v Montrealu. Komplex Habitat je jakousi obdobou terasových domů, kde zdánlivě nahodile uspořádané bytové jednotky vytvářejí shluk. Ve smyslu shluku tvořil i Paul Rudolph. Jeho návrh Callahanovy vily v Birminghamu se liší od všesměrově orientovaného a pravidelného komplexu Habitat jednosměrným situováním a uspořádáním různě velkých hranolů.

V současné době vypracoval ateliér MVRDV studii bytové zástavby do svahu v Číně. Jedná se o strukturu skládající se z jednosměrně orientovaných kvádrů kopírujících daný terén.

Tento způsob zastavění podobně rozmanitých lokalit však nemusí končit u prvoplánového kopírování terénu a jeho těsné provázanosti s hmotou. Vylučuje se tak využívání ozeleněného svahu, které může v kombinaci s bydlením vytvořit zajímavé prostředí.

V mé práci, jak jsem se již zmínila, mě vedla úvaha právě o dialogu člověka a prostředí bývalého kamenolomu. Při návrhu jsem vycházela z daných podmínek místa, kterými jsou rozmanitost terénu a stávající stezka. Ty definují místo **zrodu**, jeho následnou **expansi** a charakter. Formu expanze vnímám a určuji jako živelnou, divokou a záměrně chaotickou. Bude tak obecně v dialogu s přírodou, která místo ovládá a která se sama jeví jako divoká a chaotická. Přestože je zásadně řádem.

Určuji základní prvek, konkrétní stavební kámen, jakési semeno, které bude rozvíjet jeho potenciál na základě struktury místa a jeho hodnoty. Semena budou nositeli rozličných funkcí, budou infikována v závislosti na poloze umístění a ve vztahu k celku. Do krajiny budou rozeseta tak, aby umožňovala nezávislý růst stávající zeleně, aby nebyl narušen řád a byl započat dialog. To znamená vytvoření systému komunikací, který zachová co nejvíc zeleně. Toho lze docílit odsazením prvků od terénu. Vznikne tak prostor, který člověka obohatí při pohybu zastavěným územím lomu a dá mu zakusit různorodé průhledy skrze navrženou strukturu.

POUŽITÁ LITERATURA:

- Christian Norberg – Schulz, *Genius Loci* – k fenomenologii architektury, vydavatelství Odeon, Praha 1994
- G. E. Kidder Smith, *Italy Builds*, The architectural press London
- Felix Haas, *Architektura 20. Století*, Státní pedagogické nakladatelství Praha, 1978, str. 394 – 399

FIALKOVÉ ÚDOLÍ

LOKALITA BRATISLAVA

Předmětem návrhu je vypracování urbanisticko-architektonické studie polyfunkčního areálu Fialkové údolí. Jedná se o zcela unikátní prostředí, jehož výjimečnost není dána pouhým faktem, že se jedná o zaniklý kamenolom s výraznou topografií terénu, ale i skutečností, že se nachází na rozmezí několika urbanistických struktur v relativní blízkosti Bratislavského hradu. Fialkové údolí je tedy mimořádně exponovanou parcelou, uplatňující se v celkovém pohledu na síť sídla Bratislava. Zároveň se jedná o prostředí poskytující v kontextu města neočekávanou atmosféru a environmentální kvalitu. Požadavek města na výstavbu spočívá ve formování jeho vnitřní struktury. Prioritní funkce je kladena na bytovou výstavbu, administrativu, prodejní plochy a sportovní a rekreační zařízení. V současné době je zpracováván územní plán Podhradí, do kterého lokalita Fialkového údolí náleží. Je počítáno se vznikem nájezdní proměny, jejíž součástí budou polyfunkční čtvrtě.

MÍSTO

Hranice stavebního pozemku je vymezena objektem bývalého lomu. Z jihu ulicí Žitkovou, z východu stávající stezkou spojující ulici Žitkovou s ulicí Hradné údolí na severní straně pozemku, západní hranice je tvořena katastrálním přílehlých obecních pozemků. Současný stav bývalého kamenolomu je zanedbaný, objekty, které se na pozemku nacházejí jsou v dezolátním stavu. Jedná se o komplex přírodní koupaliště a budovu administrativy. Celé území je hustě porostlé vegetací.

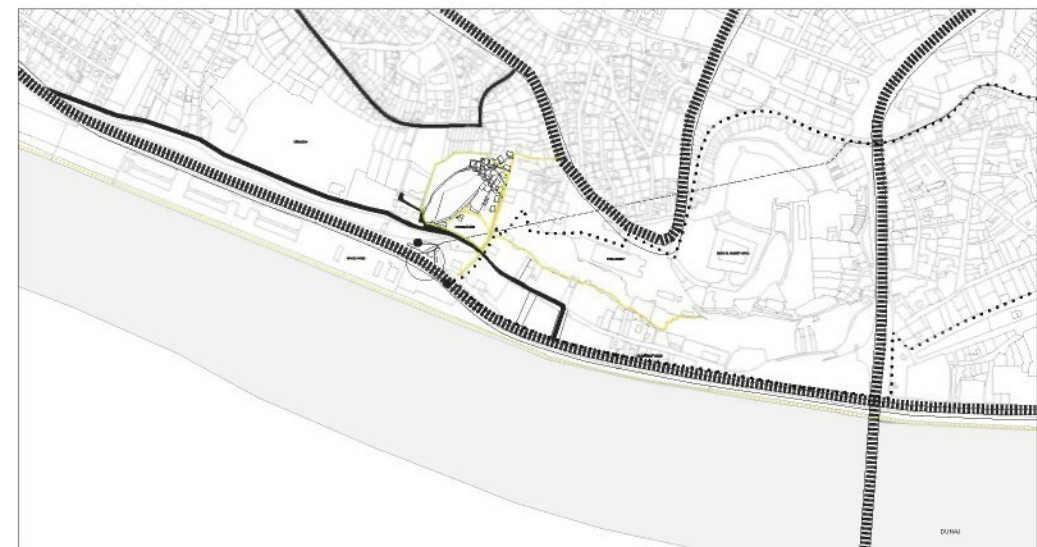
NÁVHM

OÁZA MĚSTA – relax, sport, bydlení

Urbanistické řešení území vychází ze snahy o vytvoření rozdílných se struktur rekreačního areálu (viz koncept), ke kterému přiléhají a se kterým jsou komunikačně spojeny bytové jednotky. Nová hmota rekreačního areálu s restaurací je stavována ve směru pomyšlé osy území. Prostor tak rozlišuje na místa určená ke společenským aktivitám a na místa pro individuální relaxaci. Pro rekreační areál byla zvolena forma jednopodlažního objemu, částečně zasazeného pod úroveň terénu. Díky rozsáhlým dispozicím vznikl komplex, umožňující využití exteriéru na terasu, která se dává více ve formě členité rampy přírodním prostředím. Tím je dosaženo pěší propojení areálu s okolní komunikací.

Obydlí je situováno do severní, resp. Severovýchodní části pozemku (viz koncept), do výškové roviny nad rekreačním areálem. Charakter zástavby má podpořit využití původní zeleně ve svahu. Byla tedy zvolena forma sítě, exponovaně zasazená do prostředí (viz koncept). Nepřímé spojení se svahem umožňuje průchody mezi zástavbou a zelení. Nekompaktnost představené struktury umožňuje prorůstání zeleně a tím rozbiť její určitou celistvost, což se týká jejího situování v území. Přístup do takto vzniklé obytné struktury obstarává stávající stezka (viz úvod) a k ní nově navržené přilehlé komunikace. Dopravní spojení je řešeno příjezdovou rampou vedenou přímo z ulice Žitkovy do podzemních garáží. Účast je navržena vertikální komunikace, umožňující pohodlnější obsluhu jednotlivých úrovní ve svahu.

URBANISTICKÁ STRUKTURA

HRANICE
 — HRANICE ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ
 — HRANICE ZÁKONNÉHO ÚZEMÍ
 — HRANICE MÍSTNÍHO PAMÁTKOVÉ PROSTŘEDÍ

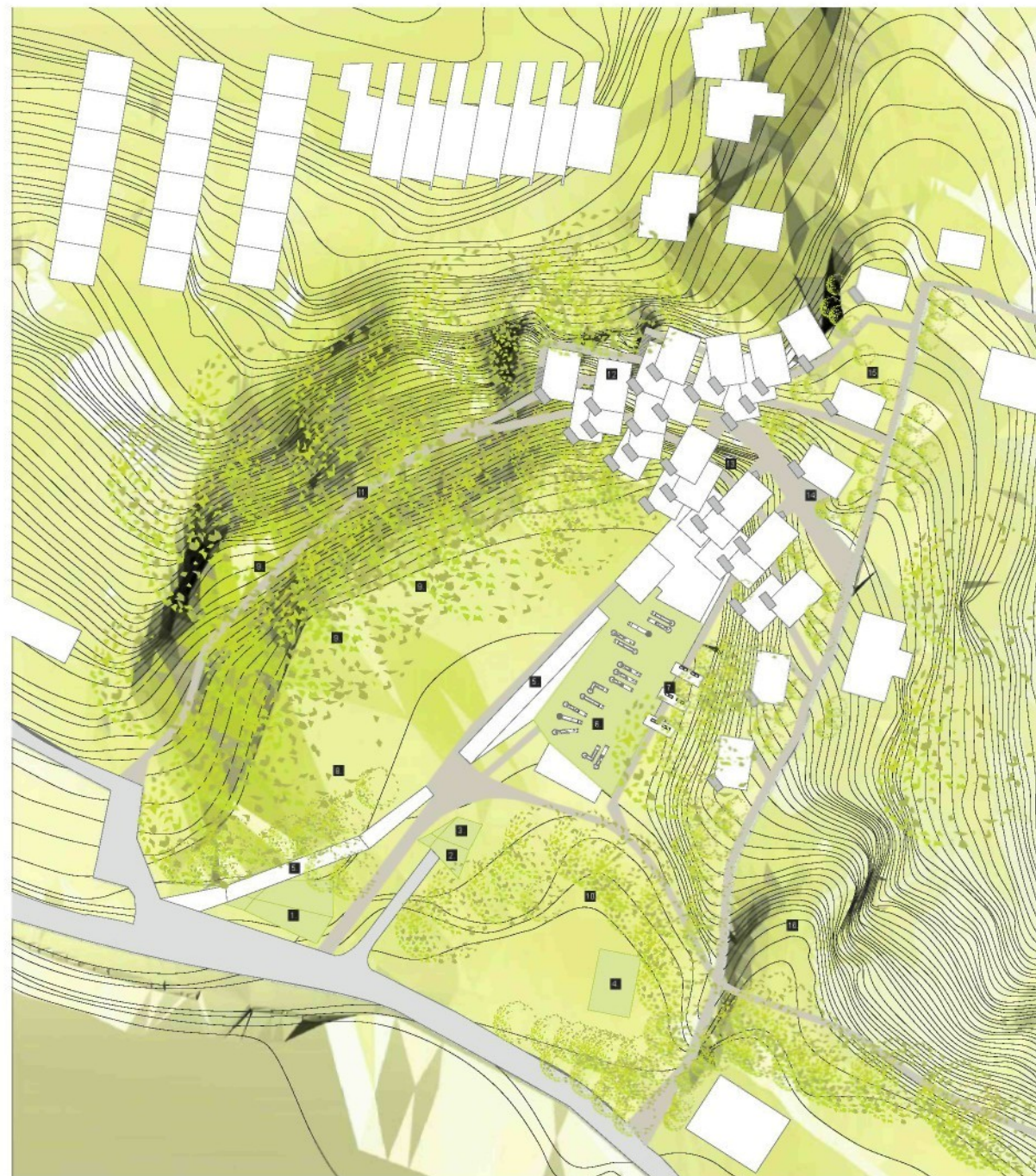
DOPRAVA
 — HLAVNÍ KOMUNIKACE
 — VYSLÉZKOVÉ KOMUNIKACE
 — TRASA MHD
 — DOKUMENTOVANÁ TRASA
 — PŘÍSTAVBY
 — ZASTÁVKOVÝ MHD

ZELEŇ
 — VEŘEJNÁ ZELEŇ
 — ZELEŇ HRANOVÉHO SVAHU
 — OCHRANOVÁ ZELEŇ
 — ZELEŇ PŘÍRODNÍ

FUNKČNÍ ČLENĚNÍ
 — BYTOVÝ V ROKOVÝCH DOMÍCH
 — BYTOVÝ V BYTOVÝCH DOMÍCH
 — OCHRANOVÁ VÝSTAVBA
 — MÍSTNÍ PAMÁTKOVÉ PLOCHY

PROVOZNÍ SCHÉMA

- DRUH KOMUNIKACE
- vertikální komunikace
- horizontální komunikace
- komunikace mezi budovami

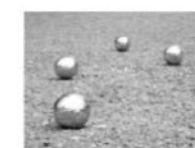
1. PARKOVNÍSTVO - 10 MÍST
2. VÝSTUP Z POZEMKOVÉ DVAŘE
3. DŘEVNÁ NÁKLONĚNÁ STĚNA
4. HRÁŠTĚ NA POTOKU
5. DŘEVNÁ BANDA
6. MINIGOLF
7. OPOČOVNÁ
8. PETANGUE
9. OPOČOVNÁ
10. POSEZENÍ "AMBITUATY"
11. STĚNA
12. VEŘEJNÁ TERASA - VÝLETKA
13. VSTUPY DO VÝTAHŮ
14. ZAHŘÁNKA - CUKRÁRNA
15. PRÁKOVNÍ
16. OUVNÁ LEŽÁCKÁ STĚNA

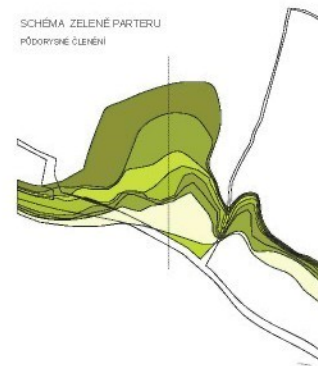
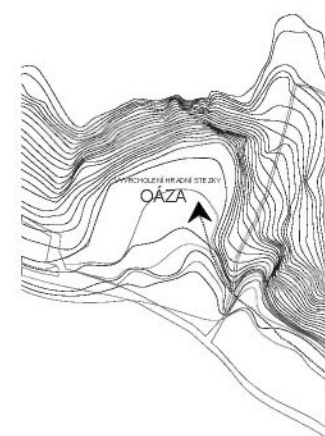
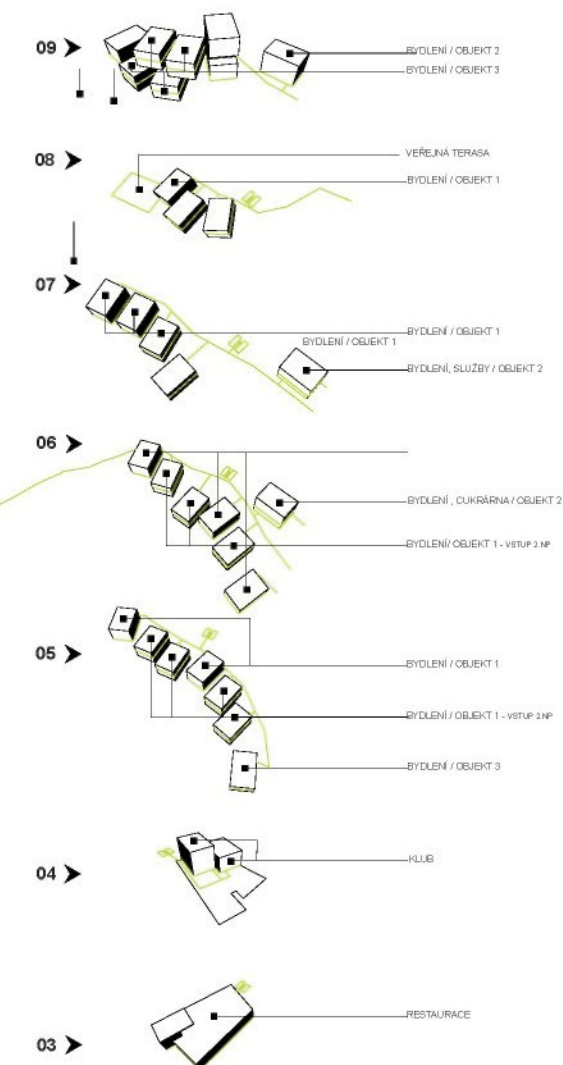
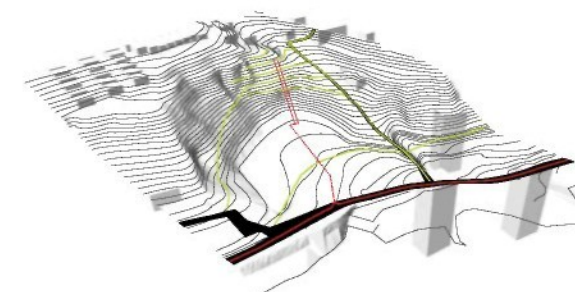
A
relax

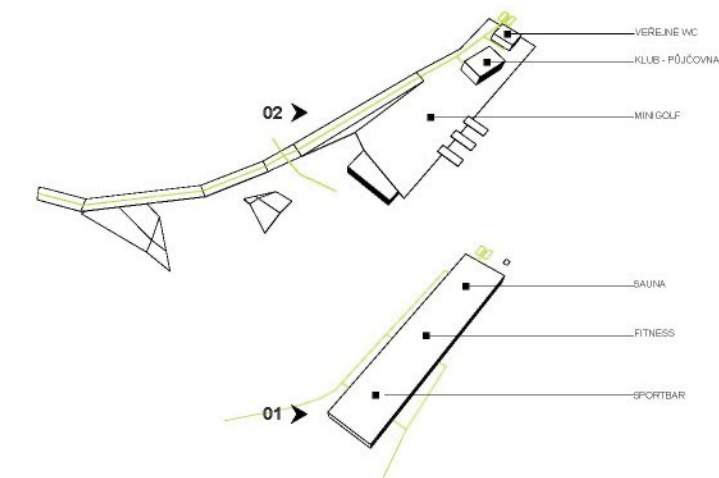
B
sport

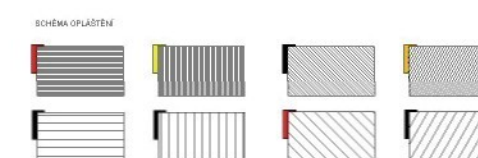
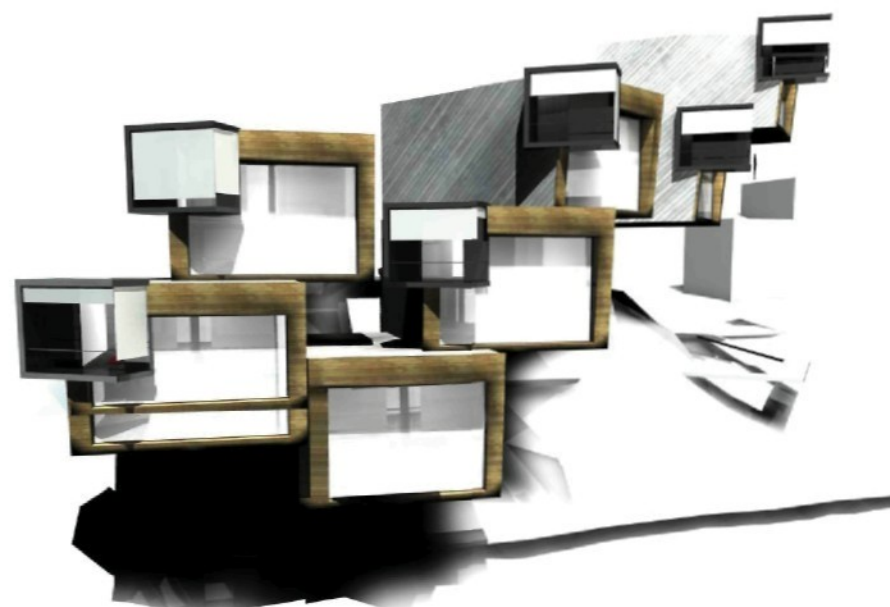
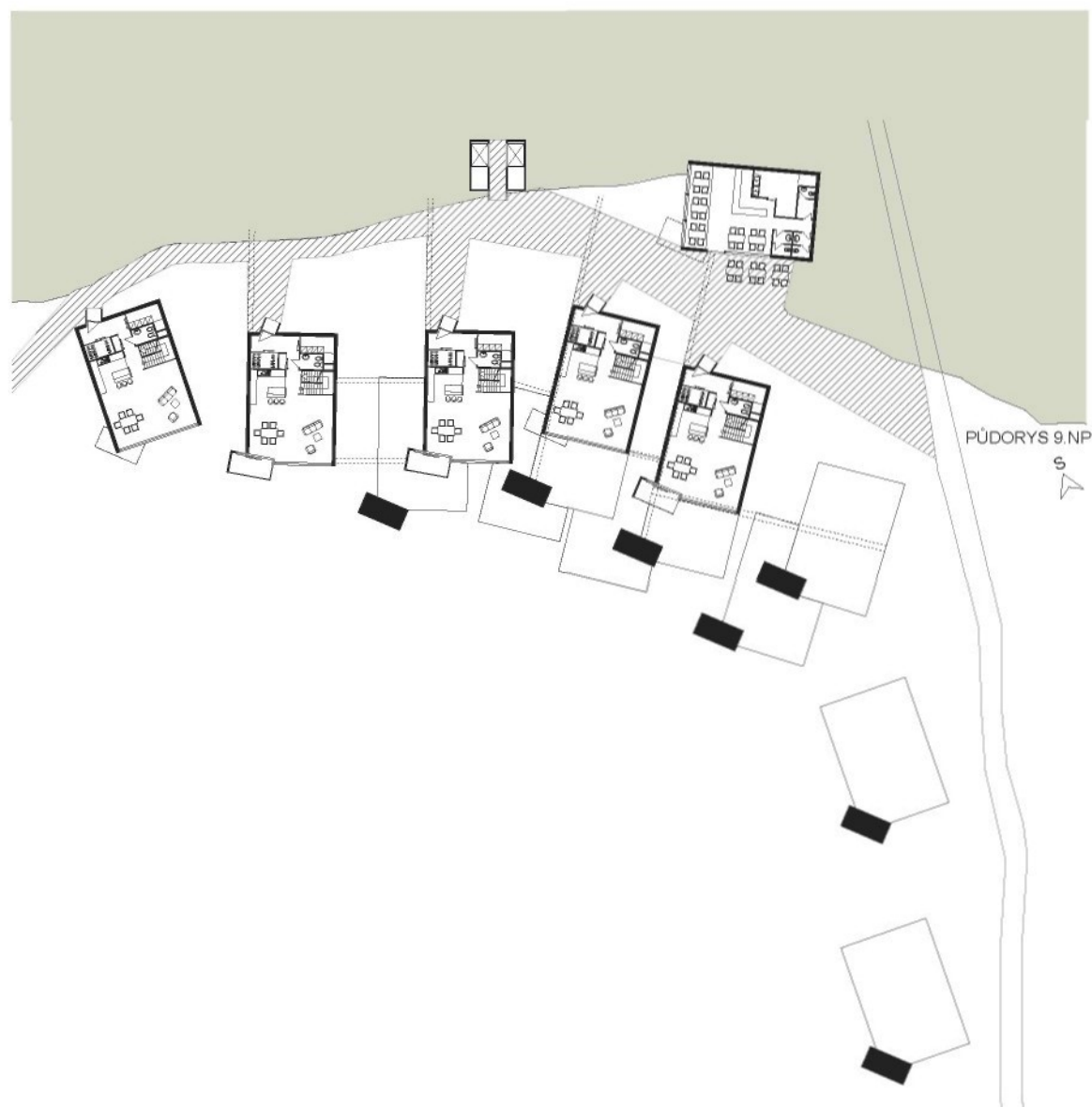

C
bydlení

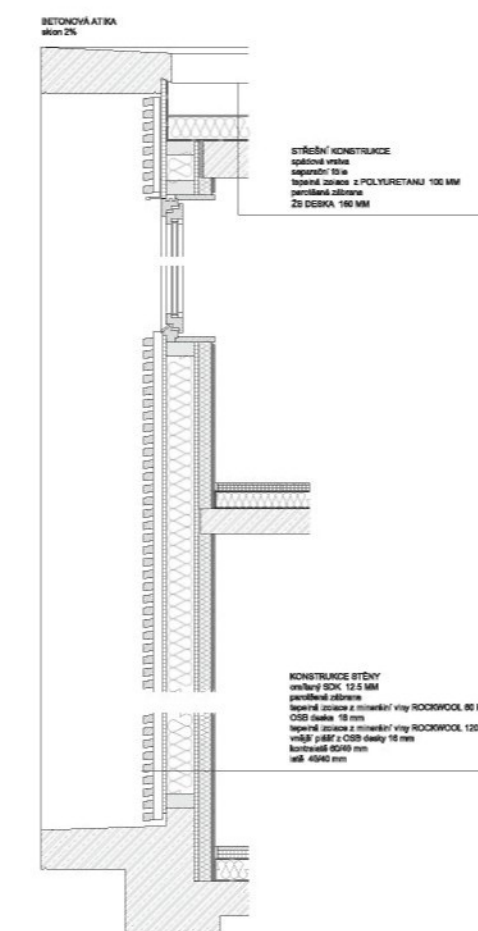

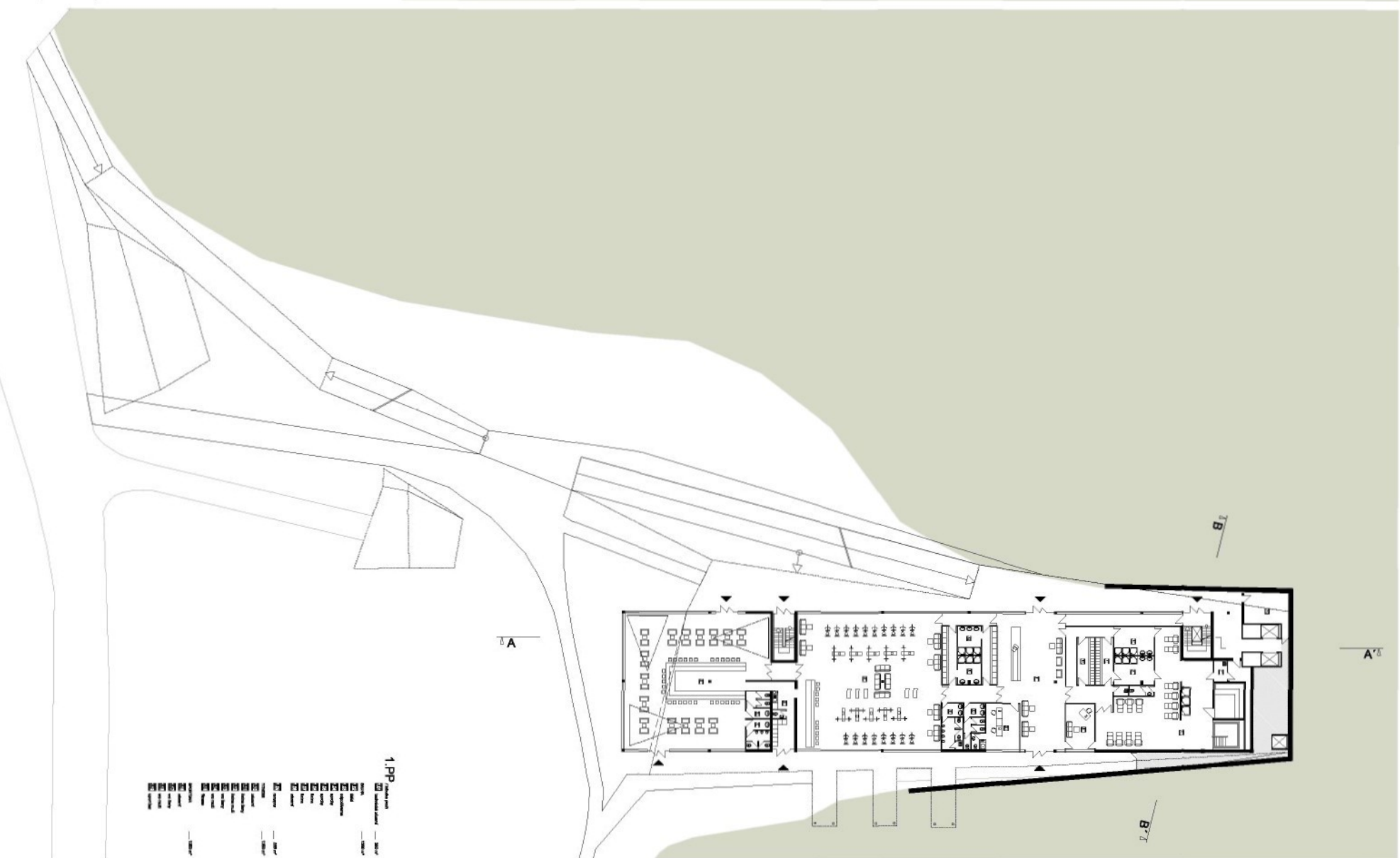
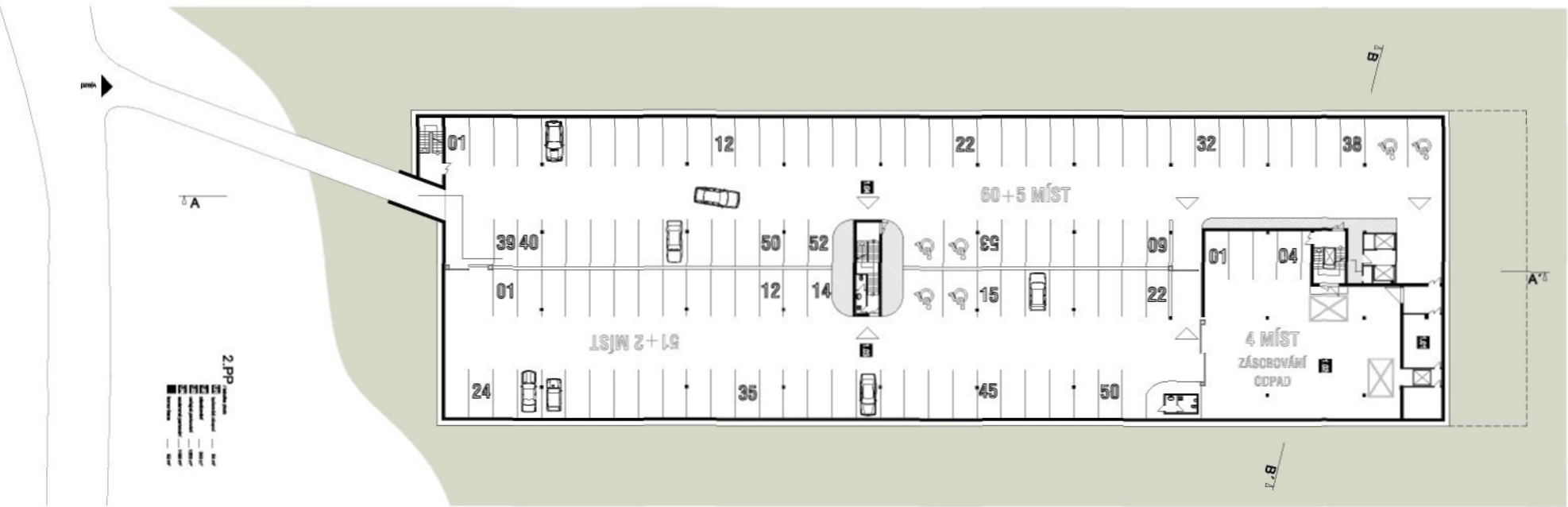
- RELAX, OŽUNGLE
- PETANGUE, MINIGOLF
- KOMUNIKACE, LAVČKY, OBLÁDKY
- LOUKA, KVĚTINY, MECH
- FILTR - STROMOVÁ ALEJ
- POSEZENÍ, VYSOKÁ TRÁVA
- HRÁŠTĚ, VOLNÉ PROSTRANSTVÍ
- FILTR - STROMOVÁ ALEJ

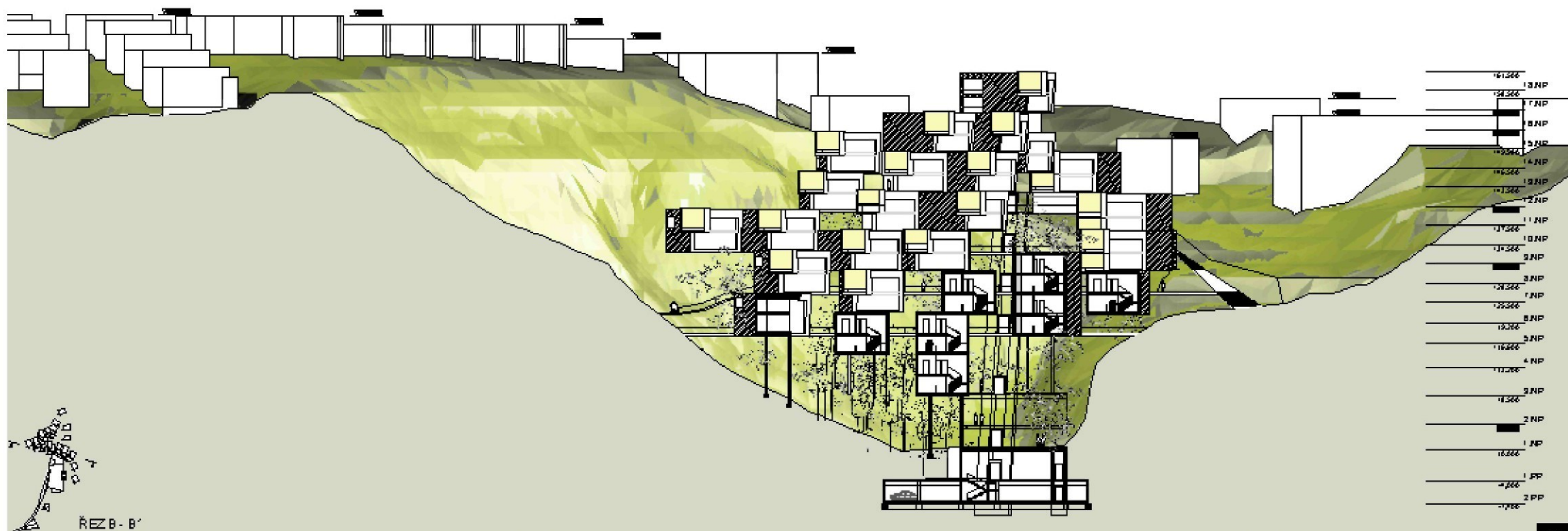

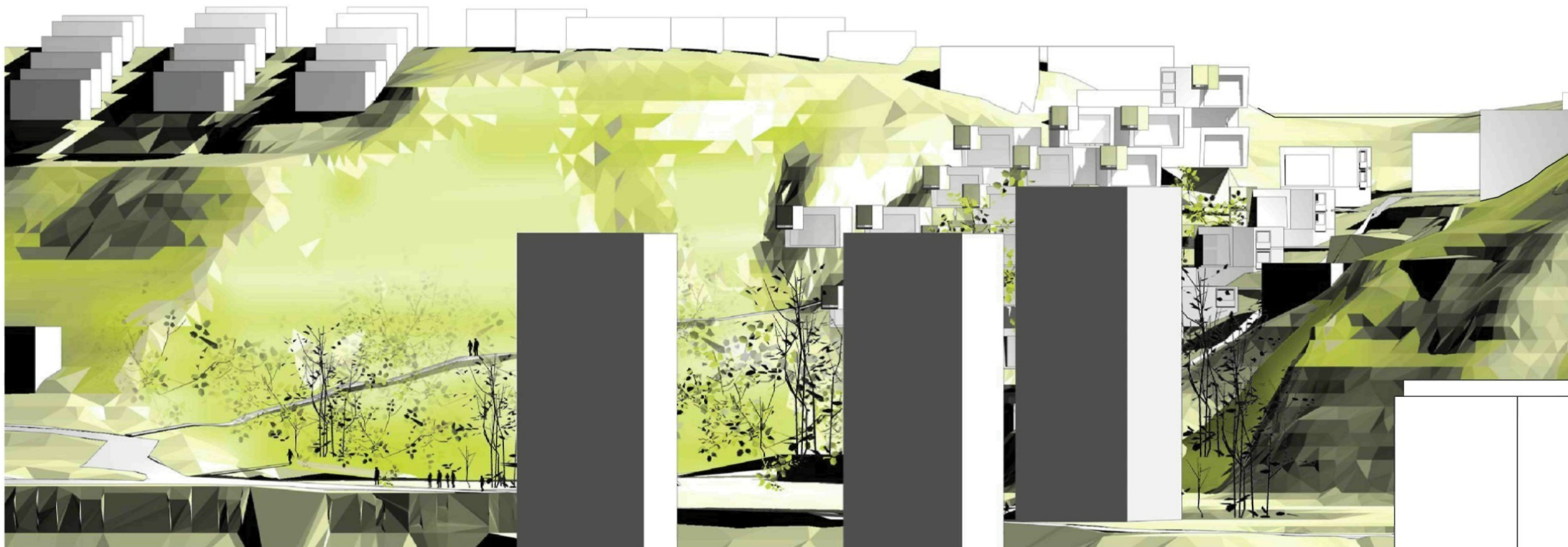

DETAIL FASÁDY

Fialkové údolí
lokalita: Bratislava

Předmětem řešení je vypracování urbanisticko – architektonické studie polyfunkčního areálu, ve zcela unikátním prostředí. Unikátnost prostředí není dána pouhým faktem, že se jedná o zaniklý kamenolom s výraznou topografií terénu, nýbrž i skutečnost, že se nachází na rozmezí několika urbánních struktur a v neposlední řadě v blízkosti bratislavského hradu. Fialkové údolí je tedy mimořádně exponovanou parcelou, uplatňující se v celkovém pohledu na siluetu Bratislavy. Jedná o prostředí hustě porostlé vegetací, poskytující neočekávanou atmosféru a environmentální kvalitu. Avšak ve struktuře města je to zatím mrtvé, nefungující, zanedbané místo.

Jeví se jako **země nikoho**.

urbanistická struktura

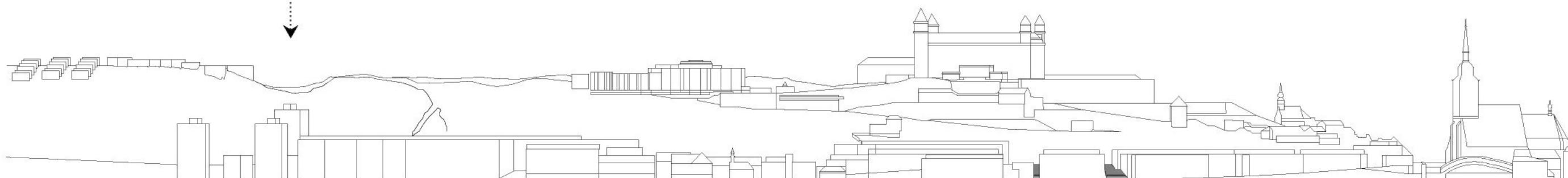

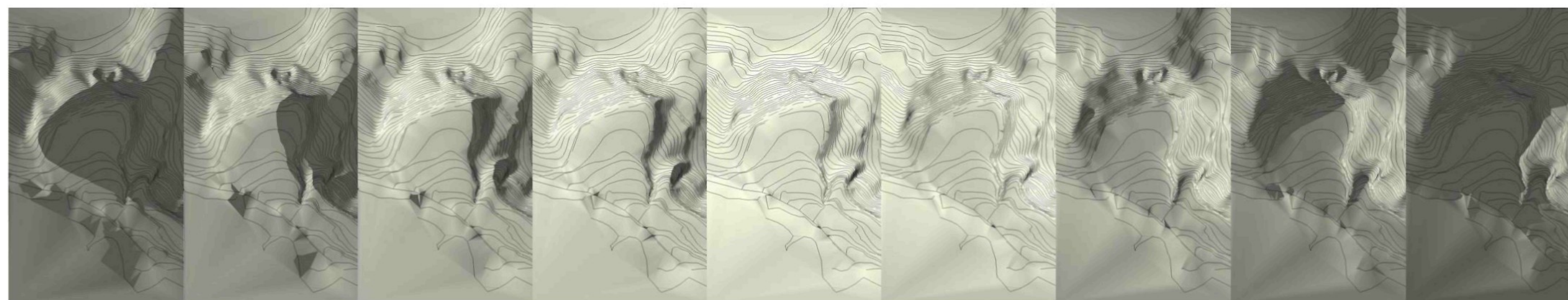
Chatam Sofer Memorial

obytné domy

Nový most

Bratislavský Hrad

07:00

08:00

09:00

10:00

12:00

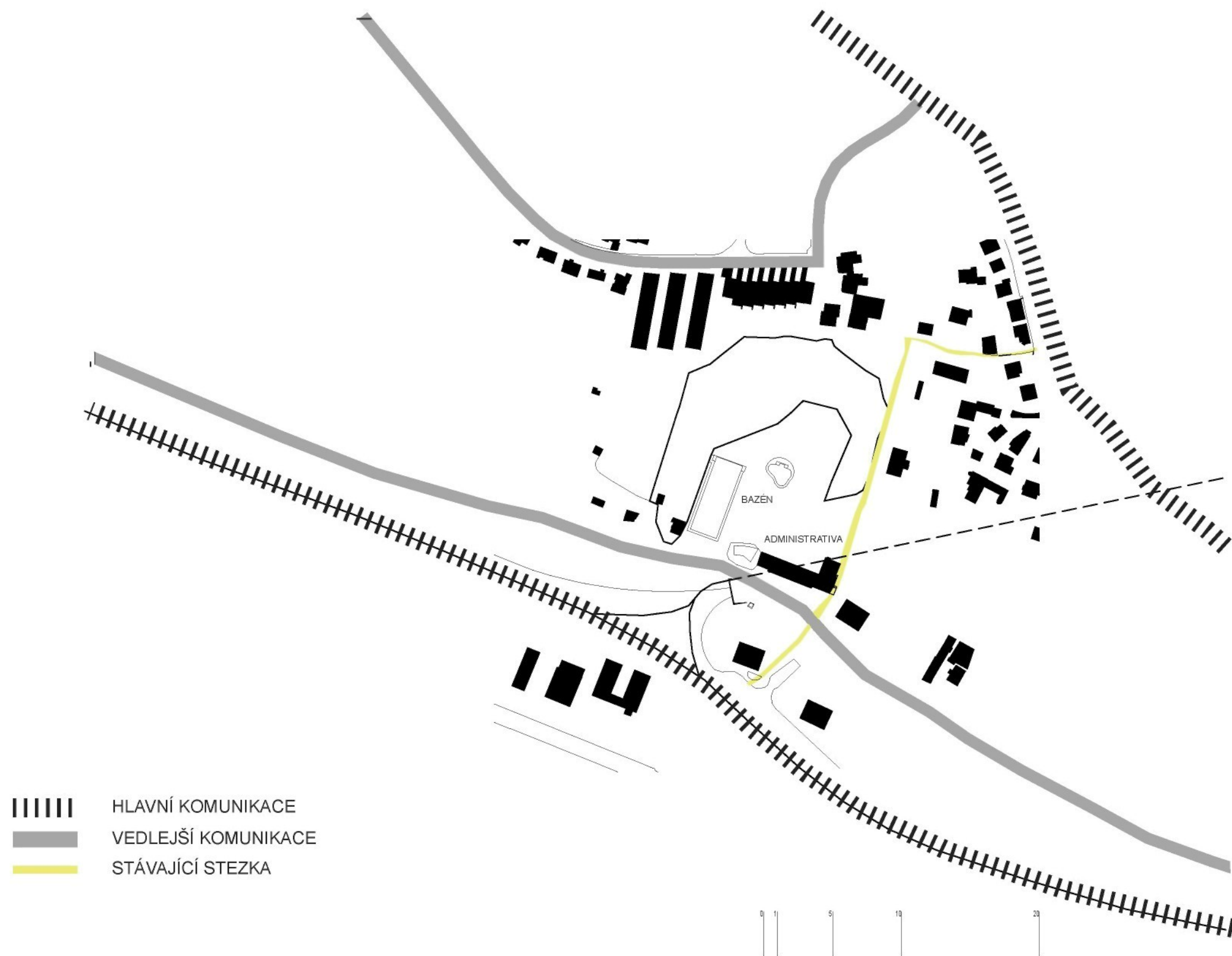
14:00

16:00

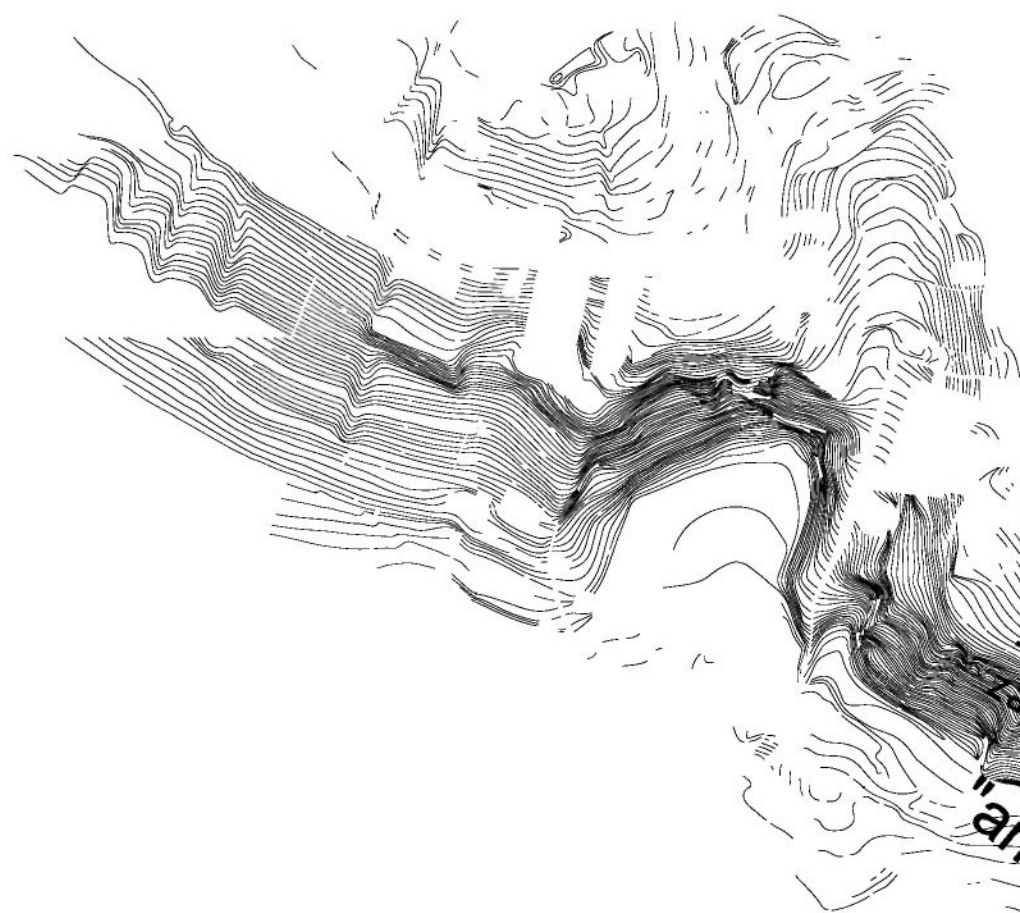
17:00

18:00

dráha slunce - březen

otevřené prostředí

kombinace funkcí

vertikální mix funkcí

Domy mohou také vytvořit stěny muzea, tak aby obrazy musely konkurovat kuchyňským oknům...

Fungující domy jako stěny městského akvária, kde ryby mohou plavat za vašim kuchyňským oknem...

"amfiteátr"

atmosféra klubu

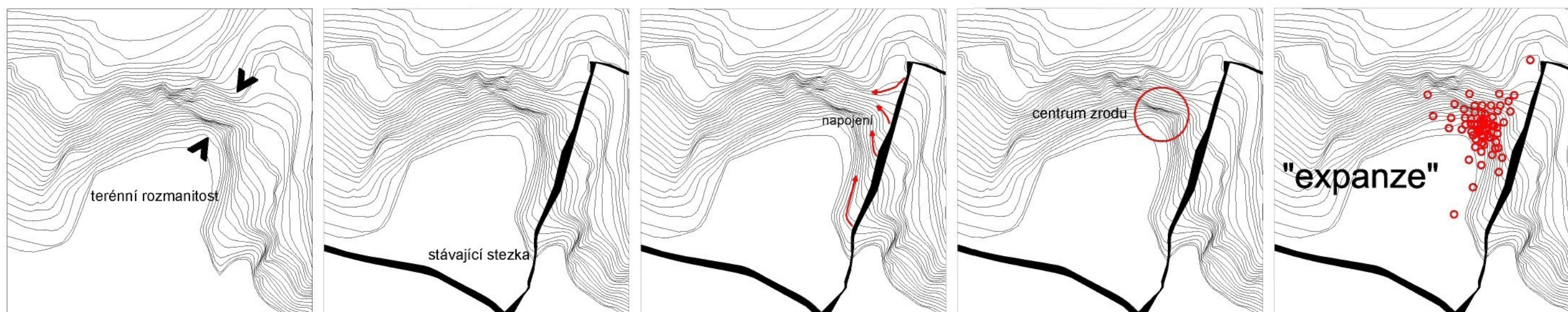

A
relax

B
sport

C
bydlení

Do prostředí bývalého lomu je třeba vložit nový **prvek**. Prvek, který místo **OŽIVÍ**, započne dialog místa a člověka, který bude rozvíjet a podporovat značný potenciál místa.

zrod

Zrod je podmíněn vstupními prvky. Těmi jsou zejména tvarová divokost terénu vytvářející tak identické lokální centrum. Místo je přirozeně protnuto stezkou, jako proudem zavlažování.

Spojení těchto dvou prvků definuje místo zrodu, jeho následnou expanzi a charakter. Formu expanze vnímám a určuji jako živelnou, znovu jakoby divokou a záměrně chaotickou. Bude tak obecně v dialogu s přírodou, která místo ovládá a která se sama jeví jako divoká a chaotická. Přestože je zásadně řádem.

Určuji základní prvek, konkrétní stavební kámen, jakési **semeno**, které bude rozvíjet jeho potenciál na základě struktury místa a jeho hodnoty. Semena budou nositeli rozličným funkcí, budou infikována v závislosti na poloze umístění a ve vztahu k celku. Do krajiny budou rozeseta tak, aby umožňovala nezávislý růst a život stávající zeleně, aby nebyl narušen řád a byl obnoven dialog.